

Fengselsbetjent

Presentasjon

Marius Paulsen, avdelingsleder

‘Startet i Bergen fengsel 30.05.2005

Utdannet fengselsbetjent 06/07/08 – østland 4

Bjørgvin fengsel – lavere sikkerhet

Halden fengsel 2013 - 2017

Fengselsførstebetjent i Halden fengsel fra 2017

Halden fengsel

- Åpnet i 2010
- 228 innsatte mellom 18 og 90 år
- Kun mannlige innsatte
- Alle domskategorier (VT, dom, forvaring)
- Ca 300 ansatte inkludert importerte tjenester – 243 årsverk i Halden fengsel
- Ca 355 millioner i budsjett

Hva er en fengselsbetjent

«En fengselsbetjent er en utdannet tjenesteperson i Kriminalomsorgen som jobber med å ivareta sikkerheten i fengsler, samtidig som de motiverer og veileder innsatte mot et liv uten kriminalitet. De balanserer maktutøvelse med omsorg, og bidrar til en meningsfull rehabilitering. Jobben innebærer grensesetting, trygging av arbeidsmiljø, og oppfølging av dagliglivet til domfelte» (google AI-oversikt)

Samfunnsoppdraget

Straffen skal gjennomføres på en måte som tar hensyn til formålet med straffen, som motvirker nye straffbare handlinger, som er betryggende for samfunnet og som innenfor disse rammene sikrer de innsatte tilfredsstillende forhold.

Det skal gis tilbud om gjenopprettende prosess under straffegjennomføringen.

Ved varetektsfengsling skal kriminalomsorgen legge forholdene til rette for å avhjelpe negative virkninger av isolasjon. (straffegjennomføringsloven § 2)

Samfunnsoppdraget del 2

Gjennomføringen av reaksjonen skal være sikkerhetsmessig forsvarlig. Innholdet skal bygge på de tiltak kriminalomsorgen har til rådighet for å fremme domfeltes tilpasning til samfunnet. Kriminalomsorgen skal legge forholdene til rette for at domfelte skal kunne gjøre en egen innsats for å motvirke nye straffbare handlinger.

Barns rett til samvær med sine foreldre skal særlig vektlegges under gjennomføringen av reaksjonen.

Domfelte har aktivitetsplikt under gjennomføringen av straff. Aktivitetsplikten kan bestå av arbeid, samfunnsnyttig tjeneste, opplæring, program eller andre tiltak som er egnet til å motvirke ny kriminalitet. Under sykdom eller uførhet kan aktivitetsplikten falle bort.

Ved gjennomføringen av fengselsstraff og forvaring skal det så vidt mulig skje en gradvis overgang fra fengsel til full frihet og gis tilbud om deltagelse i fritidsaktiviteter. (Straffegjennomføringsloven § 3)

Utdanning

- 2 årig utdanning som fører til graden høyskolekandidat i straffegjennomføring (er i endring) – Kriminalomsorgens høyskole og utdanningscenter KRUS – på Lillestrøm
- Introduksjon til fengselsbetjentrollen og kriminalomsorgen I (10 stp)
- Kriminalitet og straff (10 stp)
- Straffegjennomføringsrett og andre juridiske emner (10 stp)
- Kartlegging og dokumentasjon (10 stp)
- Sikkerhet og risiko I (30 stp)
- Tilbakeførings- og miljøarbeid I (20 stp)
- Sikkerhet og risiko II (7,5 stp)
- Tilbakeførings- og miljøarbeid II (15 stp)
- Profesjonsforståelse og etikk (7,5 stp)

Vokter

- Makt
- Rutineoppgaver – mat, toalettpapir, sengetøy, håndlær
- Grunnleggende sikkerhet jf. strgjflv § 2
- Vakthold
- Konflikthåndtering
- Innlåsing
- telefonkontroll

Hjelper

- Rådgiver
- Veileder
- Saksbehandler
- Koordinator
- Sjelesørger
- Samtalepartner

Hjelper vs. vokter

- Krevende balanse
- Tydelig rolleavklaring
- God og tilpasset kommunikasjon
- Evigvarende etisk dilemma

Kontaktbetjent

- Innsattes kontaktperson opp mot resten av fengslet
- Koordinator for hjelpetiltak – Helseavdeling, DPS, TSB, skole, arbeidsdrift, servicetorg, økonomi, juridisk kontor, avdelingsleder, NAV, konfliktråd, Tyrili
- Forberedende saksbehandling – vedlegg, forespørsel om uoppgjorte saker, forespørsel om oppfølging av fromsorgen etter løslatelse
- Ivaretagelse av rettigheter
- Veilede om tidspunkt for søknader, konsekvenser av brudd

Hvem er innsatte?

- De er menn
- De har barn
- Dårlig fysisk og psykisk helse
- Lav utdanning
- Liten tilknytting til arbeidslivet
- Liten tilknytting til boligmarked
- Mye gjeld
- (fafo, levekårsundersøkelse)

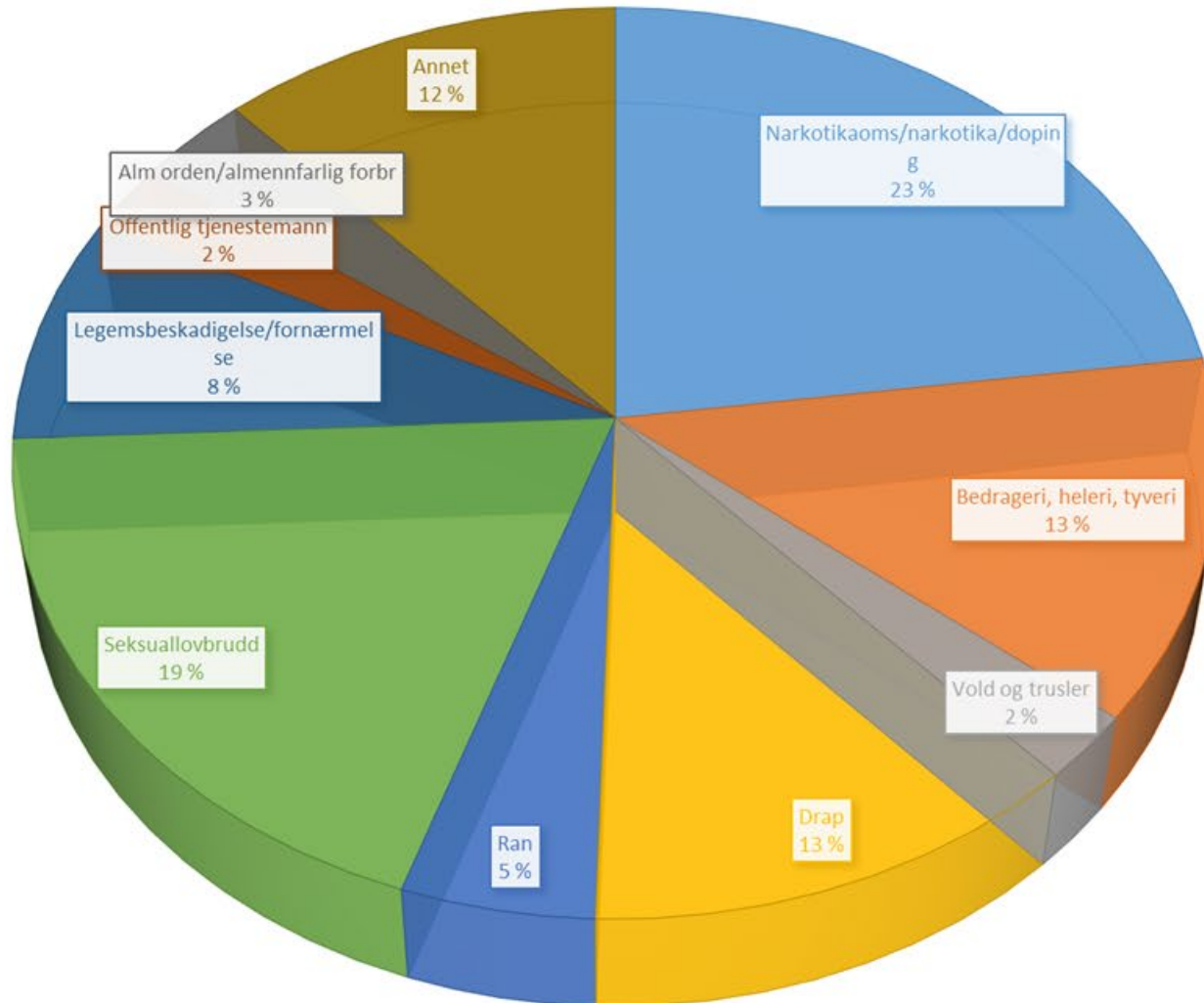
Hva sliter innsatte med?

- Over syv av ti har minst én personlighetsforstyrrelse.
- Over seks av ti har både en personlighetsforstyrrelse og en eller flere psykiske lidelser.
- Over fire av ti har en angstlidelse.
- Over to av ti har moderat/alvorlig depresjon.
- 2,5 prosent har bipolar lidelse.
- To av ti har ADHD.
- Over én av ti har risiko for selvmord.
- Over seks av ti var rusavhengige.

(Cramer 2014)

DOMSKATEGORI

Hva opplever ansatte?

- Flere unge med atferdsproblematikk
- Flere psykisk syke
- Økende grad av alvorlige volds hendelser
- Flere innsatte med suicidfare
- Mer narkotika og våpenlignende gjenstander
- Mer rus i fengsel – rusete domfelte
- Flere eldre i fengsel en tidligere

Hva fører dette til?

- 9 prosent har symptomer som oppfyller diagnosekriteriene for posttraumatisk stresslidelse (PTSD).
- 7 av 10 er enige i at de kan snakke med sin nærmeste leder om hva de utsettes for på jobb (69 prosent). 2 av 10 opplever at de ikke kan det (19 prosent).
- 12 prosent har en symptombelastning som oppfyller diagnosekriteriene for depresjon.
- 19 prosent har en symptombelastning som oppfyller diagnosekriteriene for angst.
- 28 prosent har opplevd at en kollega har blitt alvorlig skadet.
- Litt over en tredjedel har en symptombelastning som kan karakteriseres som et høyt nivå av somatiske plager (36 prosent).

(Rambøll 2023)

Kriminalomsorgen

Utfordringer – ressurser – avstander – sikkerhet - innhold

Så hvorfor være fengselsbetjent?

- Brenne for å hjelpe mennesker i en sårbar situasjon
- Gjøre en forskjell for mennesker og samfunn – skape bedre naboer
- Samfunnssikkerhet – bidra til et tryggere samfunn - viktig funksjon i beredskap
- Bidra til endring gjennom å være et god forbilde
- Vi opplever å se endring – på nært hold – med det man har jobbet med over tid.
- Får ofte gode relasjoner med høy grad av tillit.

Så hvorfor være fengselsbetjent?

- Ekstremt givende – gjøre en forskjell for mennesker
- Suksesshistorier - arbeidstilfredshet
- Samhold – høy grad av tillit til kollega
- Sosialt – omgås mennesker
- Utfordrende – jobbe med relasjoner og rehabilitering
- Personlig utvikling – vokse på oppgaver
- Variert arbeidsdag
- Vi har det faktisk veldig fint på jobb.... Det er meningsfylt og godt å jobbe med endring.